

De més drets sense deures.
De més deures sense drets.
Los drets individuals són imprescriptibles, ilegals
i INGARANTIBLES. • Legislar la Llibertat bez
pretext de garantir-la, es com-
etre atentat contra ella. • La llibertat propias acaba en
ahont comença la llibertat ajena. Es licit, doncs, al
individu fer tot lo que no
perjudiqui a un altre. • La resignació que predican
les religions no es més que
la fórmula del engany ab
que's preté perpetuar la in-
justicia social en el món. • Les religions són caixas
d'horros que viuen de la
estafa d'admetre capitalisme
la terra, assegurant pagar
creusos interessos al cel.

PERIÓDICH POLÍTICH VERMELL.

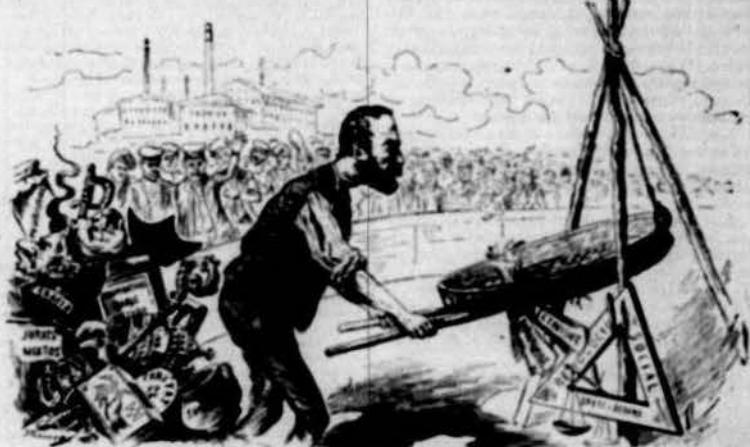
PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya, 1 pesseta trimestre. — Extranger, 2
Las inscripcions se paguen per adelantat

ADMINISTRACIÓ : carrer de Ponent, 1, i-w : BARCELONA
Per pagos s'admeten libranças del Giro Mútua, Bitres de fàcil cobre
y sellos de 15 céntims. No s'admeten libranças especials de periòdics

PREUS DE VENTA
Número solit, 5 céntims. - 30 exemplars, 1 pta.
Surt d'llam puntualment cada divendres

JA HA SORTIT! ALMANACH DE LA TRAMONTANA **AN 10** **JA HA SORTIT!**
CALENDARI SOCIALISTA
 verdadera exposició en serio y en
broma, en vers y en prosa, de la **QUESTIÓ SOCIAL** y defensa del bon sentit revolu-
cari en tota la extensió de la paraula.
 Cromos y magnífichs grabats per reputats artistes, treballs de literaris de tota mena escrits pel floret de la gent avançada y antillanuda.

PREU INCONCEBIBLE 11UM RALII SE VEN PER TOT ARREU

Mostra d'alguns dibuixos que ilustran tan important Almanach

LA TRAMONTANA
defensa 'ls principis liberals més avançats, sense
atenuants de cap mena. • La TRAMONTANA es anti-
religiós, perquè totes són
igualment dolentes y de-
pressives per la dignitat y
la intel·ligència humanes. • La TRAMONTANA es polítics
defensa sempre el mode ade-
lantat contra l'més reaccio-
nari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social
que transformi el mode de
ser del productor, avui
superdat al capitalisme. • La TRAMONTANA no està
afiliada a cap partit, serveix
los interessos generals de la
llibertat sense compromisos
ni preocupacions desordens.

LA MASONERIA A CASTELLÓ

En la Audiencia de Castelló s'ha vist una prova del immens progrés realitzat a Espanya d'enssà de la revolució de Setembre.

Trencada per sempre la unitat religiosa, havia de predominar la llibertat de consciència per sobre del exclusivisme catòlic, y à la dominació teocràtica, qual època d'espíndor coincidia amb la decadència més vergonyosa de nostra història, segueix naturalment una expansió del pensament que no pot desurarse fins à la destrucció de tot dogme.

Pero la Iglesia estava mal acostumada: havia dominat ab despòtisme absolut sobre pobles y reys, y no pot al present conformar el caràcter d'entitat sense privilegis, encara que massa n'hi quedan, y per lo tant tracta de reanimar les viles passions dels ignorant contra tot lo que té tendències liberals i progressives.

Per això, desde la encíclica pontificia fins à la prèdica del rector de missa y olla, se ve atacant á una institució que per sa història té acreditat que es enemiga secular del clericalisme, y per consegüent una forta liberal: questa institució es la Masoneria.

Entre l'imperiamentat stach que la Masoneria ha sofert ultimament, se distingeixen los d'un periòdic catòlic carlí de Castelló de la Plana, titulat *La Verdad*, que sense cap fonsament, sense la més petita prova, gosà afirmar que «la Masoneria es una societat perversa que se serveix del puyal y del veneno, segons convé á los depravats instintos,» y que «l'assassinat de García Vao havia sigut perpetrat per la Masoneria.»

Per sort, entre l's variors centres masònics d'Espanya, se troba lo Gr. Oriente Espanyol, important federació masònica que promet anular la vella y anticuada Masoneria espanyola y formar una immensa agrupació en la qual tornin un respectable exercit liberal y progressiu tots los masons espanyols. Al cap d'aquesta gran federació se troba l'g. Moratys, que en la occasió presenta ha sapigut refrenar la calumnia catòlica demandant d'injuria y calumnia als ensotanats escriptors de *La Verdad*.

Lo judici oral se celebra lo dia 11 del corrent, en la Audiencia de Castelló, abont comparteixen lo capellà Verdúquer y l'aprenent de idem Serrano, ocupant lo banquet destinat als acusats.

Los detalls del acte son interessants: primer per la tranquil y severa imparcialitat del tribunal, luego per lo repugnant fanatisme dels acusats, que han fet contra la religió més de lo que podrían fer un contenter de anticlericals, en qual tascàs los ha ajudat lo famós Nocedal, y per últim per las conclusions de la part acusadora y l'brillant discurs del advocat de la Masoneria.

La trascendència del acte fou reconeguda per l'avocat dels capelians ab aquelles parusias.

El hecho de estos es gravissimo, y más que grave trascendent, per la importància que tiene ver en el banquillo de los acusados, y llevados allí per la Masoneria, a dos representants de Jesucristo, puesto que el Sr. Verdúquer no ha hecho más que afirmar lo que la Iglesia afirma, sostener lo que la Iglesia sostiene, condonar lo que la Iglesia condona.

Té rahò l'avocat reaccionari y tradicionalista: no pot ser més grave l'fet de que la descendents de la Inquisició, aquell tribunal sanguinari que cremava cervells com única manera de perseguir lo pensament, passin per la humiliació de la impotència, arrastrant ab ell en liuçada en la calumnia la mateixa religió que defensan.

Considerant aquest acte s'veu una vindicació natural de la idea liberal, però vindicació digna y noble, com convé á tot lo que s'inspira en la idea de justicia.

Los qui abusant d'un immens y tenebrós poder tanquaven en repugnans calabosos als liberals, los martiritzavan ab arrègol al refinament del art del sufriment, llençaven nota infamant sobre la familiá de la víctima, la despullavan de son patrimoni y per últim la entregavan al bras secular perqüè la cremés á la plasas pública en horrores auto de fe, s'han vist perseguitos, pero d'una manera noble y legal, ab la garantia d'un mecanisme legal que permet tota defensa y tota justificació.

Lo resultat ha sigut un triomf liberal.

Los acusats han quedat baix la nota de calumniadors, y si no ha recayut sobre d'ells

una condemna ha sigut per una circunstancia legal secundaria, lo que per altra part tampoc entrava en los desitjos de la part acusadora, mentre la Masoneria ha quedat triumfant y satisfeta d'haver pogut posar la mà demunt de las inhumilitats clericals y haver posat merescudament la nota infamant de calumniador al clericalisme.

La sentència del tribunal declara absolt als acusats, però declara també las costas d'ofici, després d'haver deixat que l'dogma y la fe liuyéssen ab la rabò y la lliberat, donant al mon l'spectacle de la estupida brutalitat de la reacció y las generoses manifestacions de la idea liberal.

Contindrà la Masoneria per aquest camí; que l'Orient espanyol no deixi dormir l'activitat que ve donant mostres desde sa constitució, y conti ab l'apoyo de la opinió liberal espanyola, que sempre veurà ab gust y simpatia totes las victòries que alcanci sobre l'clericalisme.

REVELACIÓNS D' UNA ÀNIMA

HISTÒRIC

Purgatori del Xuclo-llamis 16 de Novembre de 1890. Senyor director del periòdic *La Tramontana*.

Molt senyor meu: La administració de correus de aquest bloc, que està tan desballatada com lo govern de "n'Gàvors, fa que quinze dies atrà se rebà la nova de que lo bisbe eclesiàstic celebrat a Barcelona, entre altres tonteries, havia proclamat la autonomia municipal dels morts, i si es que d'auy endavant, las oracions valdràn solament pel difunt de cada poble, dels que las rezaran; y valhiacú que calentos y en paternal conscri, las animas de procedencia pepiniana, acordarem enviar una comisió al poble para investigar la momia de parentosis y demás oracions funeràries que en benefici del rector se "individuaran indultant a nosaltres. Y fet al dia, sense perdre moment me pose en camí, arribant bastant fresqué a Papiol; sentiu burgit à la rectoria, hi penetre, y veig un Pagès ab més bona intenció que polica, que parlava à mossens Manel de un ofici al missio. Olia; vareig pensar entre mi que la cosa anava bé pels nous representants. Quan se hagué explicat lo Pagès, ab grans sorpresas sentí que contessa lo rector: "Conforme, però ab la condició de que no null que hi vinga lo secretari Llavora; vareig saber que lo Pagès era vicario de Papiol y que l'ofici era a càrrec del Ajuntament. Lo bon Pagès, confós, se retirà diuant que "parlarà als seus companys de Municipi."

Giro grupos, y tot seguir penoso en la estació de una rata de sagristia per desparir la incògnita, y vinch en coneixement de que'l secretari del Ajuntament de Papiol es liberal, que cumpliat las Reys vigents, contragu matrimoniu civilmen l'any 73 a Barcelona, y que habitava en aquella època en la parroquia de Bellmunt, destinada á principal de su batalló de milícia; que dit secretari, vivent en seva dona y prole seguiancs bons y frescos, opinà que no devia fer lo carnestolts de casar dues vegades, ni menos humillar-se devant de cap home ab falidis; que la consecuència de lo dit no fa molt temps que portà á batjar una cristià obligat per las exigencies dels que, desconeriant l'article 14 de la Constitució del Estat, tal volta haguéndol quitat lo destino, privant íntegrament de aquell *matriu p'de cada dia* que invocan ab més hipocrisia que fd. So'n deixa esperar lo rector per produir un escàndol à conseqüència d'aquell acte: ab la mansuetura cristiana que tant lo caracterisa, privà al recient batejat del sotoll de las campanas, de mode, que acabà de abolirid el pecat venial y castigari per un pecat que no havia cometé, siquidobra d'un moment, produixin ab això un bumi-bum entre "los bons" d'aquel remet, que hasta arriba á duperse de la honestitat del dit funcionari y se digna espoussar.

Ab tanta bona antecedent, vareig volgut seguir lo fil, y veyste lo vespre seguent llum a la casa de la vila, cap alia anem.

Efectivament trobò l'Ajuntament reunit tractant del assumptu, lo qual ressalzó ab dignitat: que allà abont anava la Corporació podis y devia anar son secretari, puig que may se ha negat á las iglesies la entrada deq; viuen amistans y molt menys deu quitarre ni deshonstrarre als que han contract matrimoni segons Reys. Acordaren que l'endemà una comisió veja si transigent sacerdot y li fes veure que de sostener se intolerant imposició perdria bons y esquells, so es, ofici y amistat oficials.

Lo dia següent sense persona esperava jo l'altercat entre les entitats oficiales de la localitat, presentat ab tant mal carís, com lo conflicte entre lo Govern y la Junta central del Cens. Pero amic, lo resultat va superar ab molt mas fundadas esperances: (Quin desmanegament, fill meu! Qui no ha vist mai un capellà ab sintomas hidrocefàlicos com mossens Manel, no ha vist res. Si arriben a presentarlos los dels has exorcidores de Barcelona, mo' l'fican al carret dels gossos y l'porten al Dr. Ferrán per fer experiments. Calculin si estaria com un dimoni

lo sant home, que tingud la barra de injuriar al Ajuntament dibenit que no temia vergonya de tenir simpleza a un home com lo secretari, que fins estava suscrit al diari de Madrid titolar *La Justicia*, fent mal escarafalls del estat conjugal de d'is funcionari).

Y pensar que si no fos aquesta tolerància religiosa los freres y germanas no corriren tan descaradament pels pobles de Espanya com corge familienciosa de beba viperina!

Y pensar que, segons diuen molas llenguas, qui tal escarafall se va acceptar imatges de fusta de la concubina d'un escandale!

No poguen resistir més tanta degradació y despotisme, vareig tornarem ab los meus, convensem de que era preferible l'purgatori suposat, que l'viver ab la dominació d'una religiosa tan despotica y injusta, lo qual constitueix la realitat d'un infern en vida.

CORSA.

Sabadell 17 Novembre de 1890.

Amic Director: Ho passat un fet en aquesta ciutat que mereix enter al públic. En la Cooperativa Sabadellense hi havia un socio que cert deute al càst de dita societat, deute que no pagava, segons deuya, per estar sense feyns d'assa de la huenga de solidaritat de Masoneria per haver secundat aquí los esforços dels que valien plegar, y à conseqüència del qual li notificà la Comissió del cafè, que s'interin no hagués pagat lo deute se ell serviria beguda. Mol volegu que un altre amic, amic del primer, conviulsi un diaq' heure vi ranci y un altre á pender cafè al suspic, pagant l'amic, y de això la comissió del cafè ne digué un besacat à sa autoritat. (No sé sembla, amic Director, altament ridícul) en primer lloc que's privi d'essar servit un socio per deute, no pagant lo atrasat, sinó que lo natural fora no servirlo ni pagant lo que demande al present, y més ridícul encara usser ho molt necessari per l'acte de convistar un amic, un altre amic! Donchà per aquesta farsa s'ha remat lo Jutjat, y hi imposat una multa de 50 reals. La Junta general per 49 votos contra 21 y haventmido de 50 abstencionistas.

Reprobo aquest fet perqüè resulta un acte d'indiscrència, que més convén en corporacions que, com la Cooperativa Sabadellense, es formada en sa totalitat per obres y gent que s'hi avansada.

UN TENSOS EN DISCORDIA.

Palafolls 18 Novembre de 1890.

Endiablart Director: Salut y força capgrossys, dich capgrossys. Los socis del Centre carascalib d'aquesta liberal vila, cincabressa en la hermita consagrada per Sant Sebastià los dies de son feli lo Rey de les Húngares, ab uns bons farr' arrossada, brindant per la prosperitat de son feli, baixant després de ditta hermita, alguns ab les orellas calentes, á la vila, y probaren de fer sardanes, à las quals no hi assistí cap persona, tinguent ell matxines de frigories y menjinerias. Lo que cridà la atenció del public fou que algunes dels socios de dít Centre portaven, per compte de gorre, la divisa d'incidentari Y assaltant, ó sia la boya.

Espiro fer un poent en son apreciat periòdic perqüè que puguen enterarren los amparadissos.

MATA CAPgrossys.

PANORAMA UNIVERSAL

PERÍODIC PRIMER

Tran... teren... tan... tan... tan... tan!

Senyores: vagí ventat

à veure l'Gran Panorama

que has obtengut immensa fama

desde Londres a Pekin,

desde Estambul a Astracan;

tot i tot.

excomes veurán

Tran... teren... tan... tan... tran...

que pensa'ts agradar-

so le hi doiguts los diners,

senyores y cabellers,

ja que tan bona funció

no veurán en altre part.

—Això noy, alia 's t'ello,

que 's fa tart!

— Aquí tenen un passeig,

una Rambla més ben dit,

quin moviment quin burgil

no es virtut que la mareig!

desde l'mercat dels asseus

al monument d'Colón,

es una continua font

de joves, nenes y vells.

Aquí 's veulen elegants

que 's donen molta importància,

són cleopatas sense sostenció

ó de jugadors de mosa.

Palau que buscan peix,

carrondes qu'esperen flama,

otres que 's moren de game,

gandules, malacides d'oci,

papiriquins (sic), totots,

(d) D'en tant en tant d'escrivans alguna funció (si es que 's hi agrada).

(e) La cosa de papiriquins se millo donar als clowns y farandulaires.

logistas, comandaderos
y gent escava del vici,
quín nullicí!
quím desitj i animacions!
"N' hi ha un fart,
—Apa hoy, altre teló,
que 's fa tart."

Senyors, aquí veurás
una casa, interiorment,
que té un saló molt decent,
y 'n díbñen *La Casa gran*,
mirin per tot arreu,
no's desitj ni una cadira,
que encara que 't quan más mires
solés dir que menys hi vau,
que no es vuitat,
si 't quanés en estapet.
Examinares aquella dosa
fultures del vestir grans
y galanes de tot el ral,
un de seguí es concejal,
l' altre un comerciant d' arriba,
de baix en baix enroscadons,
ja comprendrás lo que pot ser,
com lo temps d' eleccions va
y molts d' arribós s' abona
des ferne una compra en gran
[Tantavent... tan... tan... tant.]

per omplir tots bé l'arròs
dels llançats que 'l votarán...
—[Noi!... cambia de teló,
ja, volant!]

Aquí te presento un jardi
que dona gong de mirar,
qualsevolvia ho pot entrar
per si una flor culti...
dels ciutadans propietat,
cigarrigas!

està 't qui ciutat signa
de privar que algun amossei
vinga à traçar una colí,
per engullirles una faga.
Pero, ja! qui ho privaria?
ni Argos que tenia ulls trenta
fors bon guarda del Parc,
d'altres Parques jo volia
però 'l consonant m' embargava
quant se sab que al pic del dia
prenen vui cap a Vallcarca
gerros, estatuas y flors!

Si senyors,
d'un modo tant sorprendent
que no ho vau ni un ser vivent;
ho fan per medi del art
màgic de *Herriderid*...
—[Cambia de teló
que 's fa tart!]

Aquí hi ha la vista del port:
[Recarem que 'l conta d' or!
quín bogat, quin sostenys!
quins coneguts, quins sostenys riques!]
Moviment per tot arreu,
aqui 's parla, 's crida, 's veu...
mariners, carabiniers,
corredors y carrerets;
senyors de mitja lívria
aqui 's donan també cits
à sort d' algun payrot
perque no 's sacari 'l sol;
des tant que veuenys poseï
casí no m' estenem més,
més si m' excusat à mi
moltes coses podre di;
aquel carro carregat
que 's passa ab ordi à blau;
no 's pensan que pagui dret
que si se sembla qu' no ha fet
la rabò es que paga fons
per poguer sortir del port.
[No volem aquell senyor
que à la garsa d'un galó
i amb tot que 's ha passat
en un riu de aduanas!]
[Vista] y de totas maneres
's ha tingut de posa ulleres,
això es una negació;
qui de la vista està bo
no necessita portar
vidres per poguer mirar;
mirin, mirin com regina
aquella caixa y la mire;

y de un altre si conve
sense mirarla ha donat fe;

qui ha he entes, qui no ho ha entès
tot es quartier de dinosa;

tots han de menjar y... aviat...

—[apa hoy, barca teló!]

Tots à la setmana entraran!

José M. Cossolosa.

(2) Com podem veure en el apartat 6 cap. més avall: tancament
sota carabina com parades. Lo pren en el que no més de la clima.
com tampoc un criteri de cap individualitat.

Ja ha tornat àssilars lo Sr. Sagasta, y ja de
sa estada à Barcelona apena si 'n queda més
memoria que la dels matxos de dues potas que
tiran del seu carro.

Lo grrrasan discurs politich que feu en lo

teatre de Novetats, després d' aliparre ab sos
correligionaris que tant nos han atipat desde 'l
poder com ara en la oposició, resultà un tira y
arròs d' aquells que no diulen ni comprometen
à res, molt propi de qui no té cap idea
que exposar ni més desitj que satisfet que tornar
à enfilarse prompte al ministeri.

Quatre illochs comuns en la qüestió política
y molt tocar l'*Afarta pobres* (a) Himne de Riego,
un continuat balanci d' oportunisme en la
qüestió arancelaria, y un xi, y yo, y qué sé jo
en la qüestió social, no atrevintz à res radical
dintre l' esperit monàrquich ni gosant à pre
sentar les reaccions tal com es, atòs tots tot.

En una paraula: no fa més que explotar la
impopularitat dels conservadors que es un
gust, buscant fer passar per simpatia als liberalis
lo que no es més que odi à los companys
de dinastisme antagonistes de ministeri.

Y això es tot, y d' altre cosa es tirar també,
si no material moralment, del cotxe d' en Sagasta
com los matxos de marras.

EP

Lo dissipat de la setmana passada va reunir-se
la Junta de somatenys de Catalunya, y va acordar
per unanimitat demanar al Gobern una
recompensa pels individus del somatent de
Sant Joan de Vilatorrada, recomanant sa con
duca com à modelo durant las huelgas, y re
partirlos ademés algunes armas com a premi.

Què ha fet lo somatent de Sant Joan de Vilatorrada
per mereixi tal distincions de sos
superiors? Ja ho recordarán nostres llegidors.
Cometeren la salvatjada de fer foc contra un
grup numeros d' indefensos donats, que en
los darrers aconteixements de Manresa anaven
à demanar als treballadors d' una fàbrica que
secundessin la huelga general d' aquella ciutat.

Donchx he, si à un acte de salvatjisme com
aquel que la opinió pública condamna ab rara
unanimitat responden los burgesos de la Junta
de Somatenys proposant exageradas recompenses
pels seus gosos de Vilatorrada y recomanant
tant odiosa y bárbara conducta à tots los
somatenys en las questions de huelga, què toca
fer als treballadors de totes las localitats fabril.
Donchx previndres contra aquests gosos de
senyors y procurar donarlos la bala de son des
preci ó tirarlos lo llis y cap al carretó de las
repressives faltas gent.

Los burgesos tractan de fer dels somatenys
una espècie de Mossos de la Esquadra dels
d' abans del 68, que 's conquistin l' odi del po
pule per sa conducta en las huelgas com aquestos
se 'l conquistarán per sus persecucions poli
ticas.

Afortunadament los temps han canviat, y
per més insensates recompenses que 's propos
en els salvatges de Vilatorrada, lo resto de
somatenys abont no domini lo capellà d' l' fa
bricant no voldrà seguir tan desatentada con
ducta.

EP

Los estudiants de Madrid han donat altre mal
de ventre als conservadors, promoven lo dime
cres d' aquesta setmana ruidoses manifestacions
d' antipatia als homes de las conserves, en pro
testa dels astropells que en igual dia (19 de No
embre) del any 1884 cometeren en aquella
Universitat los polissons y demés canalla de
baixa estofa autoritaria, sens ministre de la Go
bernatò en Romero Robledo y governador de
Madrid l' actual ministre de Gracia y Justicia
Sr. Villeverde.

Las xuladas del dimecres foren espantoses
devant de la casa d' en Cánovas, del ministeri
de Gracia y Justicia, del Casino Conservador
y de tots los homes y colectivitats d' aquest
partit que trobaven al peu.

Es notable y consolidadora la unanimitat ab
que per tot arreu se manifesta la repugnància y
l' odi à las idees reaccionaries.

Y tot just ara que en Cánovas s' anava libe
ralisant à pas de tortuga!

EP

En Martínez Campos va arribar à Madrid ab
pocas horas de diferència d' en Sagasta, y à pe
sar d' anarbi carregat ab los llorers de la gue
rra de Cuba l' anaren à rebre no més que una
dotzena d' amics y casi fou un miraclo que
s' escaparen de rebre una ovació popular de las
que 's propinan a son protegit lo jefe dels con
servadors.

Pobre sublevat de Sagunto!

La barrabassada d' haver fet esqueneta als
conservadors pera ferlos escalar lo ministeri,

lo fa tan simpatic al poble com son compinxe
Cánovas.

Com se mustiga la glòria conquistada sota
els garrofers de Sagunto!

EP

També à Madrid, per seguir la moda, han
fer una entusiasta rebuda à Sagasta.

Mes precisa fer constar que no hi ha begut
matxos de dues potas.

La mortiganga del entusiasme à tant lo ren
gle ja ha entrat en decadència.

Y això que à Madrid casi tot son sangueners
que xucian de la mamella del poder!

EP

Torna à rememar y fer que fa la Junta Cen
tral del Cens.

Pero senyora (quán nos vol tornar lo ral)

(No ho veu que no volém més comedia)

EP

Un Condemnat de Mailléu nos conta un far
sell de coses, cosetas y cosassas que passen en
la fàbrica de teixits propietat del jutge de la
mateixa vila, aboní hi ha un majordom que es
capít d' enendre à tothom y no treuren la ayga
clarà ningú, en materia d' expreme such als
treballadors.

Pero si això de ser pessims burgesos y ma
jordoms es ja tan vell!

EP

Lo próxim diumenge 23 del corrent, à las 3
de la tarda, la societat laica *Gutenberg*, insta
llada en lo carrer del Consell de Cent, 435, ba
ixos, celebrarà la primera d' una sèrie de Con
ferències públiques precedides d' un simulacre
d' exàmens donat per los alumnes de sos co
legis.

En dit acte hi pendrà part variós oradors.

EP

Per millessime y no sé quantas vegadas torna
à anunciar-se la vinguda à Barcelona del senyor
Salmerón y altres personatges que forman lo
anomenat Centre Republicà.

(No tornarà à resultar pifia questa vegada
la vinguda?)

Donchs vagin venint personatges politichs,
que quants més seran més riuré.

(Si hauran pres à Barcelona per Xauza?)

EP

Aquella junta, comissió d' quadrilla de com
pares de la política que porta l' titol de *Refor
mas Socials* y que 's treballadors díbén que
may la res, consti que ara ja traballa.

Després d' un parell d' anys de pensarhi,
acab de decidir... que's preguntan als centres
obrers que opinan sobre la qüestió de las vuit
horas com à jornada màxima de traball.

(Voléu tocarnos la gracia de Déu, senyors de
la comissió?)

La resposta à tan ignota pregunta espe
rin donarlos los obrers pel próxim 1.º de Maig,
però d' un modo categoricò.

Y contundent y persuasius.

EP

Nos diulen de Puigreig que 'l sereno de la
colonia Pons, més que vigilant contra malfac
tors, resulta un espia dels obrers y astropel·lor dels
defensors dels drets del poble, fins al ex
trém de que 'l dissipat passat astropelli als que
anaven a un cafè abont se recullen fondos per auxiliar
à las víctimes dels fabricants y dels di
rectors vaporosos.

Guardin bona memòria d'aquests fets tots los
treballadors de Puigreig, que ja vindrà dia que
podrán saldar compresa.

EP

Diulen que 'l discurs d' en Sagasta fet à Bar
celona no ha satisfet à ningú.

(Altó aquí! No son res Cánovas y 'l dis
curs?

Donchs mentres agradi à n' ellis dos ja s' ha
completat lo programa.

EP

Ab molta alegria havém rebut un ofici que
diu això, copiat al peu de la llira:

Seller PARTIT SOCIALISTA OBRER.—COMITÉ LOCAL
DE BARCELONA.

Senyor Director de *La Tramontana*.
Havent llegit en lo setmanari de se direcció un article,
mig de *La Renaixença*, correspondent al diumenge 17
del corrent, en lo qual 's fa referència à l' entrevista que
una delegació del partit obrer y de representants de les
Tras Clases de Vapor havien tingut, entre altres ex
ministres, ab lo senyor Sagasta, la Agrupació Socialista
Barcelonesa del partit obrer, y en son nom lo comitè, fa
public que cap dels individus de la dita agrupació ha

format part de la comissió à que fa referència lo sueltó al sud.

Com si això en contestació al comentari que "l'periodich de sa direcció se permet fer, y com si també que 'l'partit socialista no ha autorisat, ni autorisarà mai, delegacions d'aquesta naturalesa."

Esperem-se dignarà inserir les anteriors estíllas en son periòdic, li denúnia satis i revolució social.

Per la Agrupació Socialista Barcelonesa, Estatut: Sagrada, secretaria.

Barcelona 16 de Novembre de 1930.

Havéu dit que l' havíem rebut ab alegria, y ara enmig à explicar lo perquè.

En primer lloc, deixem apart lo de confondre la entrevista ab en Sagasta, anunciadà para després de veure la llum pública, lo sueltó de sagrada, ab la dels senyors Canalejas, Guíñez, Abascal y Mellado, que no son altres ex-ministres, puig no més n' es lo primer, dada ja com a celebrada per *La Renaixença* en lo sueltó que nosaltres copiamos. Son aquestes questions que, tractant d'obres, tenim que dispenzar en gracia à la falta de pràctica en escriure pel públic, pero que no deixan de ser de gran interès per aclearir les aquesta vegada, y que sent nostre comentari sols afirmar en lo cas d'haverse celebrat la entrevista dels representants del partit obrer ab en Sagasta, si la visita no tingua lloc, tampoc lo comentari es aplicable.

Més lo verdaderament interessant per nosaltres en la comunicació transcrita, y lo que determina la alegria d' haverla rebuda, es la afirmació, no ja de que "l' partit obrer socialista no ha autorisat a ningú para tal comissió, sino la rotunda, energica y simpatica per nosaltres, de que **NO AUTORISARÀ NIAT DELEGACIONS D' AQUESTA NATURALESA**.

Y consti que si no fos molestar als que forman lo partit socialistà d' aquesta ciutat, los hi demanariam en be de las ideas que professen en particular y de las de la classe obrera en general, que diguemus si pensan igualment sobre les **DELEGACIONS D' AQUESTA NATURALESA** al Sagasta de la oposició com al Sagasta quan ocupi l' poder, en quin cas no 's pot ni's deu considerar de pitjor ni millor fusta à Cánovas ni cap dels actuals partits politichs legals que arriben à ser presidents del ministeri.

Això convindria aclearir y tenen à sa disposició nostras columnas per explicarlo.

Interinament sàpigam que aplaudim sens reserves la afirmació que deixem transcrita.

Y que prenem nota d'ells.

TEATRE LICEU. — Una sola funció. Los artistas los mateixos que los del Liceu; l'únic diferent fou que l' públic no hi anava per la funció, sino per en Sagasta.

TEATRE NOVETATS. — La passada setmana hi begué dues funcions grans. En primera los artistas foren dons: en Malaguer y en Sagasta; lo públic seguía pas à pas la funció saborejant algun que altre got de vi. En la segona l' herbo fou en Goiméz. Parísim d' aqüixa. Una unió de realisme è idealisme. Una sèrie de escenes contraries unes à altres. Forma matriu, lo vero lluire. Les passions agafades per l' extrem. En fi, es *La boja* una obra que mereix aplaudir per la posada y algunes censuras per lo desarròllo. Dels actors, Tatu y Bonaplata à gran altura, com també la Sra. Mena.

TEATRE PRINCIPAL. — *El difunto Tonqué* es una comèdia molt entretinguda, al molt moviment, ab xistes de bona tley, molt ben estudiada y en la que s' hi fan aplaudir la Sra. Gorris y los Srs. Romea y Larra. Llàstima que la escena's presenti tant pobret! ab un xich d' aposta farà molt més cop.

TEATRE DE ROMA. — *Le Compte de Pauillier* ha sigut rebut ab aplausos. — En la pròxima serà més extensa. — Actors y autor foren molt aplaudits al final de la obra. Llorençolas. G.

A. DON PR. XEDES

SANTET

No cregia, no, que t' hagin aplaudit per lo gran bunyol que he estat, dins d'una actuació llibertat.

Y uns aplausos bonyol y mal sorgit. Y ha estat... entre nosaltres siga dir... per protestar del malo que t' han dat: perquè et 's va des poja, aquí has lograt veure tant d' entusiasme reunit.

Conquer lo se ho sab: si vols que follament t' aplaudissem sisx per tot arreu, deixar de faldillim y alsa la veu...

Pro si t' contastes en dir sols: amics, favors, en lloc d' aplausos, lograreis que t' donguem bofetada pel... que fas.

Rambla

Lo bisbe de Málaga ha manat que en tot lo seu bisbat se casi sense pagar res als pobres, en vista del gran número d'ells que prescinden del matrimoni per estolviar-se l's diners que 'n fan pagar de la celebració canònica d' aquest acte.

Aquest bisbe ho entent. Veu que 'l remat se li escapa, y procura atrairsel ab bonas rasons, tractant d' esquarriar de franch.

Ara sois fàtia que 'l remat se convenci de que necessita de la Iglesia per casar-se.

Que de no seguir això, lo que farà l' esquarriat bisbe es perdre bous y esquellas.

EP

Mossen Candelas de Mollerussa s' aggrà a les falidills de la dona d' un obrer y procurà introduir-hi... les idees de que fet declarar en huelga al seu marit, no per obtenir les vuit horas de treball diàries y res de profit, sinó pel tremendo motiu de que lo qui li donava la feina... *jesgarrifemnos!* havia sigut president del Cassino federalista de dita vila.

Què s' ha pensat l' enganya-ànimas de Mollerussa? Creu que 'ls obrers odian als d' idees avansades, com los carcatòlics?

Si no hi ha motius de treball, l' obrer il·lustrat farà tal besties d' intolerància, propias sols de religiosos, ignorants y absolutistas.

EP

Està processat à Figueres lo rector de la hermita de la Mare de Déu del Camp, per haver afanat onze bitllets de primera classe de la estació de Vilanova.

Mirius que per a afanar, sotanats hi ha capesos de quedarse ab la hora de les onze mil verges y ab las vetes dels calotets del pare Etern.

EP

Lo rector de la Concepció de Huelva ha sigut destituït de son càrrec per haverse batrot uns fondos recollits en una corrida de toros pera fer obres à la iglesia, y que degué considerar que ell era la iglesia y que la millor obra era quedar-se l' fruct de la diversió batnyuda.

¡Y pensar que aquest flavio se donarà importància de poder perdonar pecats.

EP

Casi escandalisats donan alguns diaris de aquesta ciutat la notícia de que dos pebrots de Santa Maria, dintre mateix del establimet abont fan ses feynas, se dispunessin tan fortement lo dimarts à la tarda, que arribessin à assistir à les beatas y à promoure un esbalot dintre 'l temple catòlic.

Vaja, que no n' hi ha per tant. Quan en tantas iglesies, y en algunes fins en l' acte de la missa, han anat à trompadas los reverens, no trobo motiu d' extranyar que à Barcelona fasin lo pescatora dos ensotants total en mitjà de un trist rosari.

Vaja uns escarafalls més tontos!

La llàstima es que no 's mossegueassin l' à l' altre fins à quedar no más que las cuàs.

EP

Per prop d' una iglesia de Murcia fa algunes dies que à certas horas de la nit surt un fantasma.

Já sento olor d' encens y soroll de garrotadas.

Los fantasmas moderns tots començan à las sagristies y acaban al hospital

EP

Al cementiri de Palma de Mallorca hi havia un reverent ab més bravura que un toro navarro, encarregat d' obrir lo darrer forrellat celestial a las animetes dels cosos que anaven à instal·lar-se en aquell camp de la quietud.

Mes com en aquella mateixa casa hi vivia un conserje ab una filla que destilava ungüent de estàcam-aquí per tots quatre costats, efectivament va estacarish 'l psal... cerdot reverent, y à rats perduts va anar predicant o practicant tal teologia piadosa à lo nya, que à la pobreta se li començà a inflar lo ventre à conseqüència d' una hidropessia especial d' aquelles que duran nous mesos justos.

L' escandol se feu aviat públic, y 'l bisbe de

Mallorca s' ha vist obligat à treure del cementiri aquest boch celestial, reyent que 'l fulano, en lloc d' estar no més que per sa feyna ab los morts, se dedicava un tiquet massa à procurar l' augment dels vius.

ACUDITS

—Home, sab per què 'l senyor Pancras es tant carlista.

—Si, senyor: segons me deya la seva criada li agrada molt los burros y 'la llússia.

A. PALLERÍA.

NOMS QUE FAN CARLI

Dengracias, Gregori, Odón, Onofre, Iscle, Geroni, Narsi, Lluçà, Policarpi, Macari, Serapl, etc.

A. PALLERÍA.

NOMS QUE FAN CARLINA

Mónica, Reparada, Quiteria, Lluïssia, Estefania, Sinforosa, Escolástica, etc.

A. PALLERÍA.

EPITAFIS

Jau vota d' aquesta Rossa la monja sor Esperança:

la que en vida professava la llibertat d' ensenyanya.

RUCH NAPRAT.

CANTAR

Si à l' iglesia, nena, 'veig que ab aygas beneyta 'n senyora, penso que això deuria fer que sigas tu tan beneyta.

J. FERNANDEZ V.

EPIGRAMAS

Vinch de tir, y ma estimada, que es la filia d' en Bernat, hi tenia una parada, y com n' es mosse trampada un caball m' ha regalat.

RUCH NAPRAT.

TREBALLAR

Tractant un cop de provar la forsa varis persones, un capellà va apostar que 's podrà carregar tot d' un plegat dues dones.

RINCÓN Y COSTABILLO.

Una merengue comprà per la sictore à Camins qu' ell no vol acceptar.

Mes en Camins pels seus Rossos tant y tant le va pregat que a la boca li apuntà cantillí sincera & dura.

A. PAST. A.

ROMBO

Sustituir los punts per llinres de manera que illegible horizontal y vertical, dengun lo següents resultats: 1.º: ratlla: Consenent; 2.º: A los bacons; 3.º: Carrer de Barcelona; 4.º: Nom de dona; 5.º: Los mayans no gustan; 6.º: Nom de dona; 7.º: Una vocal.

PAPER DE LA ESTONA.

GEROGLÍFICH

TOT

BON BON

CRET

TI TI

ORI

Un Focenceta del Imperi

SOLUCIONS

À LAS CABOARIAS DEL NÚMERO PASSAT
ROMBO.—M: Camí; Carrer; Marrocos; Prone; Osa; A.

GEROGLÍFICH.—Com se veu més net es té.

TIP. DE LA ACADEMIA.—Banda de la Universitat, 6. Barcelona

LA REVOLUCIO

POEMA EN TRES CANTS

original de J. Llunas i il·lustrat per Moliné.

Preu DOS rals.